

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1400

av Tuve Skånberg (KD)

Personvalssystemet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av personvalssystemet.

Motivering

Sedan 1998 har svenska väljare haft möjlighet att kryssa de politiker som de önskar ska representera dem i riksdag, landsting och kommun. Genom personvalet förstärks demokratin och väljarna ges bättre möjligheter att påverka vilka som ska företräda dem samt att kontakterna ska förstärkas mellan väljare och valda.

I valet 2010 blev 59 av riksdagens 349 ledamöter personvalda. Av dessa 59 har bara åtta personer personkryssen att tacka för sitt inval i riksdagen, övriga hade blivit invalda genom sin listplacering ändå.

I syfte att stärka personvalsinslaget genomfördes med verkan från 2011 ändringar i regeringsformen och vallagen. Personvalsspärren vid val till riksdagen sänktes från åtta till fem procent, vilket innebär att en enhetlig spärrnivå numera gäller vid samtliga val.

Sänkningen av procentspärren fick dock en ganska begränsad effekt vid riksdagsvalet 2014. Antalet kandidater som fick så stor andel av rösterna i sin valkrets att de i formell mening blev personvalda ökade till 97, men av dessa skulle 85 ändå ha kommit in i riksdagen tack vare sin placering på valsedeln. Det var alltså endast 12 personer som blev valda på grund av att väljarna kryssade deras namn på valsedeln.

Kristdemokraterna är i princip positiva till personvalssystemet, men vi konstaterar att inte många blir personvalda genom att kryssa sig till sitt mandat. Man bör dock i en analys av personvalssystemet, titta närmare på den kritik som finns mot systemet, till exempel att en stor mängd kampanjer från kandidater för ett visst parti i en viss valkrets kan medföra svårigheter för partiet att förmedla ett sammanhållet och slagkraftigt budskap till väljarna.

Mot denna bakgrund bör en översyn av regelsystemet för personval göras, med inriktningen att utveckla systemet och få det att bättre än idag öka väljarnas möjlighet till inflytande över vilka som väljs till politiska uppdrag och förbättra kontakten mellan politikerna och väljarna. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Tuve Skånberg (KD)